

officio), с тим да то покретање спора пред уставним судом зависи пре свега од карактера самог спора, односно да ли је у питању непосредан или посредан спор. Када се ради о непосредном (апстрактном) спору, његово покретање је у надлежности државних органа мада и ту постоји тенденција да се увећавају и могућности грађанина да покрене механизам уставносудске заштите а пре свега контролу уставности закона. По правилу би требало да постоји шири круг овлашћених предлагача за покретање поступка контроле уставности и законитости пред уставним судом јер ако је њихов круг ужи, онда се и сама контрола сужава и ограничава. Но, све земље у том погледу немају исти став па тако упоредна пракса показује различита решења од земље до земље (од једног до другог уставног суда), при чему се углавном издваја неколико карактеристичних модела (и земаља) уставних судова у погледу покретања поступка пред њима.

Тако су у Аустрији (по Уставу од 1920. год) поступак пред њеним Уставним судом могли да покрену само државни органи, савезна и земаљске владе, да би Уставном ревизијом од 1929. год. ово право покретања спора припало и највишим савезним судовима: Врховном суду и Управном суду (у почетку само ако се питање уставности закона постави у току решавања конкретног спора) а од 1975. год. ови судови су могли да покрећу тзв. апстрактну контролу уставности, независну од конкретног спора. Поред државних органа и највиших судова, и грађани могу изузетно да покрену поступак пред аустријски Уставним судом и то путем уставне жалбе коју подносе против закона или подзаконског акта за који сматрају да им повређује уставна права.

У Немачкој поступак нормативне контроле пред Савезним уставним судом могу да покрену сви судови када у поступку решавања конкретног спора посумњају у уставност (и законитост) нормативног акта по коме решавају тај спор, а право на покретање овог поступка имају и Савезна влада, земаљске владе и 1/3 чланова Бундестага (доњег дома Савезног парламента), с тим да они овај поступак могу да покрену независно од решавања конкретног спора, што значи да покрећу апстрактну контролу уставности нормативних аката. Поред наведених предлагача, то право на покретање поступка за оцену уставности закона припада и немачким грађанима, и то у облику уставне тужбе уколико сматрају да су им таквим неуставним (или незаконитим) актима повређена основна права и